

Handvatten voor het integreren van werk in de behandeling van persoonlijkheidsproblematiek binnen de GGZ

Podium Werk en Persoonlijkheidsstoornissen

Kenniscentrum PS

Maart 2021

Handvatten voor het integreren van werk in de behandeling van persoonlijkheidsproblematiek binnen de GGZ

Podium Werk en Persoonlijkheidsstoornissen

Maart 2021

Do's:

- ✓ Zie studie en/of (vrijwilligers)werk als één van de belangrijke contexten waarin persoonlijkheidsproblematiek tot uiting kan komen. Studie en/of (vrijwilligers) werk zijn vormen van maatschappelijke participatie, die mensen een levensdoel, structuur, (zelf)vertrouwen en/of steun kunnen geven. Hiermee kan maatschappelijke participatie een bijdrage leveren aan het herstel en het verbeteren van psychosociaal functioneren bij cliënten met persoonlijkheidsproblematiek.
- ✓ Geef bij het in kaart brengen van symptomen en functioneringsproblematiek expliciet aandacht aan opleiding/werk:
 - Hoe komen klachten en beperkingen tot uiting in studie of werk?
 - Wat zijn triggers, in standhoudende en/of versterkende factoren?
 - Wat zijn beschermende of herstel bevorderende factoren
 - Wat zijn studie-/ werk gerelateerde kerngebeurtenissen?
 - Wat zijn studie-/werk gerelateerde kernovertuigingen?
- ✓ Zet (vrijwilligers)werk in als middel om te werken aan opgestelde behandeldoelen;
 - Zet bijvoorbeeld gedragsexperimenten in werk, om zo met nieuw gedrag te oefenen (bv. actief deelnemen aan een vergadering) en/of disfunctionele overtuigingen te toetsen (bv. als ik iets zeg in de vergadering lachen mijn collega's mij uit).
 - Gebruik de werkplek als bron voor het sociale contact en/of steun
 - Onderzoek de hulpbronnen die het huidig en/of toekomstig werk met zich mee kan brengen (bv. versterken van het zelfbeeld).
- ✓ Formuleer specifieke doelen t.a.v. duurzaam herstel van maatschappelijk functioneren in het behandelplan.
- ✓ Zie het verzoek van bv. de bedrijfsarts om over de re-integratie van een verzuimende cliënt af te stemmen als een mogelijkheid om deze re-integratie in werk mede vorm te geven op een verantwoorde wijze. Dit om het verdere herstel en het aanleren van nieuwe gedragsvormen te bevorderen en het effect van behandelingen te vergroten
- ✓ Zoek ook zelf actief de samenwerking op met partijen die financiering krijgen voor doelen gericht op maatschappelijke participatie zoals (re)integratie in werk, zoals de gemeenten (o.a. WMO), job- of re-integratiecoach, UWV (arbeidsdeskundige, verzekeringsarts), werkgever (o.a. HR-adviseur) en/of Arbodienst of bedrijfsarts.
- ✓ Heb aandacht voor wegnemen van stigma (destigmatiseren) wanneer je samenwerkt met andere partijen. Spreek elkaar aan op zowel op ongewenst gedrag, taalgebruik en misvattingen.
- ✓ Heb aandacht voor persoonlijk (dys)functioneren zoals moeite met nee zeggen, moeilijk jezelf kunnen begrenzen, perfectionisme, overprikkeld raken (kantoortuin), etc.
- ✓ Alle antwoorden aan en overleggen met derden gaan in bijzijn/ samenspraak met de client.

Dont's:

- 'Werk' behoort an sich niet tot het domein van de (S)GGZ, maar het kan in het behandelplan prima opgenomen worden als *duurzaam herstel van psychosociaal functioneren en/ of terugvalpreventie*.
- Maatschappelijk participeren pas bespreken wanneer de behandeling op zijn einde loopt. Laat het een terugkerend onderwerp zijn waar bij elke fase van de behandeling verschillende mogelijkheden worden onderzocht.
- Beperk je bij summiere vraagstelling niet tot korte statements over diagnose/ classificatie, behandeling en prognose bij de beantwoording; bespreek met cliënt wat relevant is richting werk en neem evt. contact op met de bedrijfsarts/verzekeringsarts.
- Niet in gaan op het verzoek van bv. de bedrijfsarts om af te stemmen over een cliënt om bij langdurig verzuim de re-integratie verantwoord vorm te gaan geven.
- De GGZ-behandeling en werktraject onafhankelijk van elkaar laten lopen. Maak gebruik van de mogelijkheid om elkaar te ondersteunen.